

Bryssel den 30.5.2017
COM(2017) 290 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH
RÅDET**

**Följderna för Europeiska unionens budget för 2018 och därefter om halvtidsöversynen
av den fleråriga budgetramen 2014-2020 inte antas**

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

Följder för Europeiska unionens budget 2018 och därefter om halvtidsöversynen av den fleråriga budgetramen 2014–2020 inte antas

Kommissionens förslag till 2018 års budget¹ av den 30 maj 2017 läggs fram som om halvtidsöversynen av den fleråriga budgetramen vore antagen. I meddelandet redogörs för konsekvenserna om halvtidsöversynen inte skulle antas.

1. Utmaningar för Europeiska unionens budget

Europeiska unionens budget är begränsad (cirka 1 % av EU:s bruttonationalinkomst), men utgör ändå ett viktigt verktyg för unionen i dess strävan att uppnå resultat för befolkningen. Det rör sig i första hand om en investeringsbudget, som samlar resurser inom områden där EU-insatser är motiverade, som förbättring av transport-, kommunikations- och energinät mellan EU-länder, miljöskydd och landsbygdsutveckling, ökad konkurrenskraft för vår ekonomi, stöd till forskare som vill sluta sig samman över gränserna och till ungdomar som vill studera utomlands, samt stöd till samanhållning mellan regioner.

EU-budgeten är också viktig för stabilitet och förutsägbarhet. Den omfattar en period på fem till sju år, genom den fleråriga budgetramen, som föreskriver vilka belopp EU maximalt kan ge ut inom olika politikområden varje år. I dag står EU-budgeten emellertid inför stora problem, i en värld som blivit allt mer komplex och svårförutsägbar.

Europeiska unionen måste ta itu med en hel rad betydande, långsiktiga problem. Effekterna av den värsta ekonomiska krisen sedan andra världskriget betyder att EU på ett hållbart sätt måste återfinna tillväxt och ta itu med utanförskap och ungdomsarbetslöshet. Flyktingkrisen har visat att EU inte bara måste ge humanitärt bistånd och skydd åt flyktingarna, utan också skydda sina gränser och ta itu med de bakomliggande orsakerna till migrationen. Våra samhällen har skakats av terrorattacker, och vi ser behov av effektivare samarbete inom säkerhet och underrättelseutbyte. EU-budgeten ska inte bara kunna förverkliga de ursprungliga planerna i budgetramen, utan också snabbt kunna reagera på nya problem och ge konkreta resultat på plats.

Hittills har EU-budgeten alltid utnyttjats maximalt för att reagera på nya förhållanden: outnyttjade belopp och tillgänglig flexibilitet har använts intensivt för att bland annat a) skapa Europeiska fonden för strategiska investeringar inom ramen för en investeringsplan för Europa, b) budgeten har utnyttjats för migrations-, flyktings- och säkerhetskriserna och c) för att bidra till att finansiera nya initiativ som ungdomssysselsättningsinitiativet, Europeiska solidaritetskåren och det kommande förslaget att inrätta ett europeiskt försvarsindustriellt utvecklingsprogram.

¹ Statement of estimates of the European Commission for the financial year 2018 (SEC(2017) 250, maj 2017)

EU-budgetens kapacitet att reagera på ytterligare oförutsedda händelser under perioden 2017–2020 är nu rejält reducerad.

2. Bred politisk överensstämmelse om halvtidsöversynen

Kommissionen hade föreslagit en halvtidsöversyn av den innevarande fleråriga budgetramen 2014–2020 i september 2016. Huvudsyftet var att öka den tillgängliga finansieringen och flexibiliteten för att kunna upprätthålla tillräckligt budgetstöd för de två stora politiska prioriteringarna (tillväxt och sysselsättning respektive migration) och göra budgeten flexiblare och mer anpassningsbar.

Efter intensiva förhandlingar mellan de tre institutionerna nåddes en enhällig överenskommelse i rådet den 7 mars 2017, och den 5 april gav Europaparlamentet sitt samtycke till en kompromiss för ett halvtidsöversynspaket som även omfattade förordningen om den fleråriga budgetramen och ett antal politiska överenskommelser om bland annat förstärkning av de särskilda programmen.

I enlighet med gällande förfaranden skulle rådet (allmänna frågor) vid sitt möte den 25 april ge sitt slutgiltiga godkännande av den fleråriga budgetramens halvtidsresultat. Till följd av en begäran från Förenade kungariket togs denna punkt emellertid bort från dagordningen i sista minuten. Detta motiverades med den s.-k. ”purdahn” (perioden före ett val när regeringen inte får anta några stora beslut).

Det formella antagandet i rådet förväntas strax efter valet i Förenade kungariket den 8 juni, när regeringen inte längre är bunden av reglerna för förvalsperioden.

Med tanke på det breda stödet i både Europaparlamentet och rådet förutsätts det formella antagandet redan i 2018 års budget, och där tas även alla element från halvtidsöversynspaketet som avser 2018 med.

3. Vad föreskrivs i halvtidsöversynen?

Halvtidsöversynen ska ge EU spelrum för att reagera på nya utvecklingar fram till 2020. Även om de sammanlagda budgettaken inte ökas skulle det ge ökade utgifter och större flexibilitet inom vissa områden som överenskommit mellan Europaparlamentet och rådet.

Utan att överskrida den överenskomna sammanlagda maxgränsen för den fleråriga budgetramen medför halvtidsöversynen en potentiell ökning av utgifter på cirka 6 miljarder euro under perioden 2017–2020, främst inom områden som

- ungdomsarbetslöshet (1,2 miljarder euro för ungdomssysselsättningsinitiativet, som matchas av Europeiska socialfonden),
- säkerhet och migrationens inomeuropeiska dimension (2,5 miljarder euro för program som europeisk gräns- och kustbevakning, Europol, EU-byrån för asylfrågor, det nya systemet för in- och utresa och nödhjälp för flyktingar),

- åtgärder för att ta itu med migrationens bakomliggande orsaker (1,4 miljarder euro främst för den nya partnerskapsramen med afrikanska länder och europeiska fonden för hållbar utveckling som del av den externa investeringsplanen),
- Erasmus+ (100 miljoner euro, som också bidrar till den nya europeiska solidaritetskåren),
- Stöd till framgångsrika program för att främja tillväxt (775 miljoner euro för Horisont 2020, Fonden för ett sammanlänkat Europa, Cosme, Efsi-2 och Wiffi4EU).

Dessutom skulle överenskommelsen ge mycket större flexibilitet till finansiering av nya snabbinsatser (minst 1,3 miljarder euro tillgängliga direkt från och med 2017). Detta är en avgörande fråga, för utan ökad flexibilitet skulle EU:s reaktionsförmåga vid tänkbara nya utvecklingar under de kommande tre åren vara ytterst begränsad.

Slutligen ger halvtidsöversynen ökad flexibilitet att flytta outnyttjade betalningsbemyndiganden tillåren 2019–2020, och ger därmed ett ytterligare skyddsnät som garanterar att betalningstaken för dessa år är tillräckligt höga för att i tid tillgodose alla fakturor från genomförandet av strukturfonderna utan att skapa ett berg av obetalda fakturor, så som skedde under perioden 2013–2015, vilket orsakade stor oro i Europaparlamentet.

4. Vad skulle hända om en halvtidsöversyn inte antogs?

Visa delar av halvtidsöversynen har antagits av samlagstiftarna och ingår redan i 2017 års budget främst de 750 miljoner euro för rampartnerskapet med de afrikanska länderna) eller kommer snart att tas med via politiskt förberedda ändringsbudgetar för 2017 (första delutbetalningen på 500 miljoner euro för ungdomssysselsättningsinitiativet och 275 miljoner euro för europeiska fonden för hållbar utveckling).

Alla övriga ytterligare utgifter som nämns ovan för perioden 2018–2020 skulle emellertid hamna i riskzonen, eftersom de inte längre kan anses var politiskt överenskomna.

Detta berör inte minst de återstående 700 miljoner euro för ungdomssysselsättningsinitiativet, vilket skulle vara en negativ signal från EU till ungdomar i behov av stöd, och andra medel för fortbildning, forskning, investering och tillväxt. Horisont 2020, som ger stöd till forskningssamarbete och innovativa små och medelstora företag, och FSE-Transport, som skapar transeuropeiska nät, skulle påverkas. Wifi4EU, ett förslag som syftar till att erbjuda gratis wifi till samhällen runt om i unionen, skulle få finansieringsproblem, liksom även nya förslag som europeiska solidaritetsfonden och försvarshandlingsplanen. Samma sak gäller för alla medel som behövs för att reagera på migration och gränskontroll vid de yttre gränserna, eftersom vissa kommissionsförslag ännu inte antagits av Europaparlamentet och rådet, exempelvis Dublinförordningen eller faciliteten för makroekonomiskt stöd.

Dessutom skulle ingen ytterligare flexibilitet var möjlig, vilket allvarligt skulle begränsa EU-budgetens möjligheter att ge meningsfullt ekonomiskt stöd vid oförutsedda händelser, till exempel på flyktingområdet, om Europeiska rådet skulle besluta att förlänga faciliteten för flyktingar i Turkiet.

Vad gäller budgetförslaget för 2018 skulle den enda tillgängliga flexibiliteten för finansiering av ytterligare utgifter för migration, säkerhet eller en tänkbar förlängning av faciliteten för flyktingar i Turkiet, om halvtidsöversynen inte antas, medföra en minskning av tillgängliga marginaler inom andra politikområden som jordbruk.

Ett annat exempel på de direkta följderna av att inte genomföra en halvtidsöversyn är det solidaritetsstöd vid naturkatastrofer som Italien begärt efter 2016 års jordbävningar. Utan den flexibilitet som halvtidsöversynen ger skulle EU ha mycket små ekonomiska möjligheter att handla i detta fall eller andra stora naturkatastrofer, internationella kriser eller andra oförutsedda händelser.

Allt detta skulle ses som brist på europeisk enighet och förmåga att reagera i plötsliga kriser.

5. Förberedelser inför framtiden

Som anges i vitboken om EU:s framtid har EU gjort mycket för sin befolkning under sina 60 år. I dag finns det ett starkt stöd för EU-projektet och stora förväntningar på unionen att göra mer för det allmännas bästa, men klyftan ökar samtidigt mellan förväntningar och EU:s förmåga att tillfredsställa dem, inte minst för att EU:s ekonomiska medel är så begränsade.

Ett snabbt antagande av halvtidsöversynen är ett viktigt steg i rätt riktning. Det skulle möjliggöra ökad säkerhet, hantering av migrationsströmmarna, undanröjandet av den investeringsklyfta som finanskrisen medfört och främjande av sysselsättning, och då i första hand för ungdomen.

Om halvtidsöversynen å andra sidan inte antas skulle detta kräva omedelbara anpassningar av 2018 års budget, och minska EU-budgetens möjligheter att reagera på nya nödsituationer.